

Protokoll fra møtene 15. og 16. mai 2017 mellom Regjeringen og Pensjonistforbundet, Seniorsaken, Forsvarets seniorforbund, Landslaget for offentlige pensjonister, Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon, Samarbeidsforumet av funksjonshemmedes organisasjoner, Landsorganisasjonen i Norge, Unio, Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund og Akademikerne om tallgrunnlaget for regulering av grunnbeløpet og pensjoner i folketrygden fra 1. mai 2017

Følgende har vært til stede på ett eller flere av møtene:

Pensjonistforbundet: Jan Davidsen, Liv Thun, Ragnhild Hagen, Bjørg Hageløkken, Rolv Skirbekk, Terje Aasterud, Oddbjørg Morseth, Harald Olimb Norman, Harald Lund, Kyrre Stenbro, Erik Norstrøm, Roald Nyheim, Marit Langbo, Eyvind Frilseth, Kristin Ruud, Ragnhild Nestaas, Sindre Farstad, Tore Andli og Trond Nedrebø

Seniorsaken: Christin Engelstad og Elisabeth Steenstrup

Forsvarets seniorforbund: Per Anders Volden og Geir Anda

Landslaget for offentlige pensjonister: Karin S. Woldseth, Turid Ofstad og Hans Erik Pettersen

Funksjonshemmedes fellesorganisasjon: John Berg-Jensen og Grete Crowo

Samarbeidsforumet av funksjonshemmedes organisasjoner: Arne Lein og John Torsvik

Landsorganisasjonen i Norge: Terje Olsson og Ellen Horneland

Unio: Erik Orskaug og Anne-Margrethe Benæs

Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund: Helle Stensbak

Akademikerne: Tom Erik Aabø

Arbeids- og sosialdepartementet: statsråd Anniken Hauglie, statssekretær Christl Kvam, politisk rådgiver Julie Midtgarden Remen, Simen Fremmergård, Morten Søndergaard Henningsen, Knut Melheim, Pernille Krohn, Morten Dagle, Nina Kraugerud Ertzaas og Oddbjørn Haga

Finansdepartementet: statssekretær Cecilie Brein-Karlsen og Ingeborg Urkegjerde

På vegne av *Pensjonistforbundet*, *SAKO*, og *Samarbeidsforumet av funksjonshemmedes organisasjoner (SAFO)* la Jan Davidsen i møtet 15. mai 2017 fram følgende:

Pensjonistforbundet, SAKO (Telepensjonistenes landsforbund, Postens Pensjonistforbund, Jernbanepensjonistenes forbund, Politiets Pensjonistforbund, Statens Vegvesens Pensjonistforbund, LO-stat, Fagforbundet) og SAFO, heretter kalt organisasjonene, viser til at det fra Arbeids- og sosialdepartementets side er blitt varslet at trygdedrøftingene for 2017 avholdes 15. og 16. mai 2017.

Organisasjonene viser til forskrift om endring i forskrift om beregning av lønnsveksten som skal benyttes ved regulering av grunnbeløpet og alderspensjon i folketrygden, og innretter sitt krav i forhold til dette.

Organisasjonene fremmer med dette følgende:

- 1) Organisasjonene er prinsipielt motstandere av at løpende pensjon reguleres lavere enn lønnsveksten. Det er vårt primære krav at pensjon skal reguleres om lag på linje med lønnsvekst. Organisasjonene krever at reguleringsmekanismen endres i tråd med dette og at forhandlingsrett i de årlige trygdeoppgjørene blir gjeninnført.
- 2) Organisasjonene viser videre til at lønnsveksten i 2016 var sterkt preget av strukturelle endringer i arbeidsmarkedet. Strukturelle endringer som skyldes sammensetningseffekter mellom næringer, dvs. endringer i fordelingen av lønnstakere mellom næringer med ulikt lønnsnivå, har ifølge TBU bidratt til å trekke lønnsveksten ned med 0,4 prosentpoeng. Særlig har nedgang i antall høytlønnede i petroleumsrelaterte næringer bidratt til disse effektene.

Videre har strukturendringer innad i næringer påvirket lønnsutviklingen. Disse endingene er ikke direkte tallfestet i TBUs rapport. TBU viser imidlertid til at lønnsveksten for identiske arbeidstakere er betydelig høyere og kommer i tillegg til de 0,4 prosentpoengene som kan tilskrives strukturelle endringer mellom næringer. Deler av denne forskjellen skyldes strukturelle endringer innad i næringer.

En annen måte å se at lønnsveksten i 2016 er sterkt preget av strukturelle effekter er det forhold at lønnsveksten for forhandlingsområdene som veid gjennomsnitt er så mye som 0,6 prosentpoeng over lønnsveksten for alle arbeidstakere samlet.

Organisasjonene krever, med bakgrunn i reguleringsforskriftens bestemmelser om «særlige forhold» at det anslaget som ble lagt til grunn for lønnsveksten i 2016 i trygdedrøftingene i fjor (2,4 pst) blir stående i årets trygdedrøftinger, slik at det ikke foretas etterregulering for lønnsveksten i 2016.

Intensjonene i pensjonsreformen var at løpende pensjon skulle reguleres med et gjennomsnitt av lønns- og prisvekst. Dette skulle sikres på en slik måte at antatt lønnsvekst skulle fratrekkes en fast faktor på 0,75%. Problemet med et slikt fratrekk kommer for dagen de år reallønnsveksten er lav. Organisasjonene forventer at Regjeringen i det minste følger opp Stortingets vedtak om regulering av løpende pensjon med gjennomsnitt av lønns- og prisvekst.

Organisasjonene forventer at regjeringen legger frem resultatet av trygdeoppgjøret til reel politisk behandling i Stortinget våren 2017.

På vegne av *Seniorsaken* la Elisabeth Steenstup i møtet 15. mai 2017 fram følgende:

1. Seniorsaken viser til organisasjonenes protokolltilførsel til protokollen av 20. april 2017 om grunnlaget for inntektsoppgjørene 2017, og krever, på bakgrunn av reguleringsforskriftens bestemmelser om «særlige forhold», at det anslaget som ble lagt til

grunn for lønnsveksten i 2016 i trygdedrøftingene i fjor blir stående i årets trygdedrøftinger, slik at det ikke foretas etterregulering for lønnsveksten i 2016.

Kravet er begrunnet nærmere i protokolltilførselen.

2. Seniorsaken krever videre at pensjonene i 2017 reguleres på lik linje med lønnsutviklingen.

Begrunnelse:

Utgangspunktet i Regjeringens og Stortingets pensjonsvedtak i 2009 var at pensjonistene skulle ha en rimelig del av velstandsøkningen. Det ble først foreslått at man skulle regulere pensjonene med gjennomsnittet av lønns- og prisvekst, jfr. St.meld. nr. 5 (2006-2007). Effekten ble at pensjonene skulle reguleres svakere enn det da gjeldende regelverket. I stortingsmeldingen ble det uttalt at det i beregningene var forutsatt en reallønnsvekst på 1,5 prosent per år og dermed en årlig realvekst på 0,75 prosent etter reguleringen av pensjonen. I Ot.prp. nr. 37 (2008-2009) ble det foreslått at pensjonene for enkelthetens skyld skulle underreguleres med 0,75 prosent da man forutsatte at reallønnsveksten skulle bli minst 1,5 prosent på årsbasis. Statsråd Dag Terje Andersen sa i debatten den 15. mai 2009 at «hvis vi ser på et nivå som er sånn noenlunde, og ikke presis på desimalen – på 6 pst. lønnsøkning og 3 pst. prisstigning – kommer pensjonistene til å få en betydelig reallønnsøkning.» Uttalelsen viser at man da forliket ble inngått hadde en helt annen forventning til reallønnsveksten i årene fremover enn det som ble tilfellet.

Vi har nå regnet på hvilken realvekst noen pensjonister har hatt i perioden 2011 til 2016. Våre tall indikerer en gjennomsnittlig realvekst ned mot 0,2 prosent som jo er et vesentlig lavere tall enn det Stortinget la til grunn ved innføringen av pensjonsreformen.

Etter vår vurdering har erfaringen vist at reguleringen av pensjoner under utbetaling ikke på noen måte svarer til de forutsetninger som lå til grunn for Stortingets vedtak. Realiteten er altså at underreguleringen skjer på sviktende grunnlag.

Om man betenker at en pensjonist i gjennomsnitt lever ca. 14-15 år etter pensjoneringen er det nå gått nesten halvparten av den tiden med vesentlig lavere pensjon enn det som var forutsetningen.

På vegne av *Forsvarets seniorforbund (FSF)* la Geir Anda i møtet 15. mai 2017 fram følgende:

Innledning

Forsvarets seniorforbund (FSF) vil innledningsvis vise til at pensjonssystemet må være tuftet på forutsigbare forhold når det gjelder opptjening og utbetaling. Pensjonsordningens struktur og innhold må derfor ligge fast over tid. FSF sitt prinsipielle syn er at pensjonistene skal ha samme utvikling i sine pensjonsinntekter som de yrkesaktive i sine lønnsinntekter. FSF sitt langsiktige mål er at vi skal følge de yrkesaktives lønnsvekst slik det var før den nye pensjonsreformen ble innført jfr stortingsvedtak nr. 447 av 28. mai 2003. I årets trygdeoppgjør er det regulering av grunnbeløpet og de løpende pensjoner som er i fokus.

Kjøpekraftsutvikling

FSF viser til pressemelding fra Regjeringen av 11. mai 2017 vedrørende revidert nasjonalbudsjett. Vi er positive til at Regjeringen foreslår en skattelettelse for pensjonister på 840 millioner kr per år, noe som innebærer at satsen i minstefradraget for pensjon øker med 2 prosentenheter. FSF er også positive til det nye pensjonspareproduktet som et grunnlag for å legge til rette for privat sparing til pensjon. Vi setter også pris på forslaget om å prioritere pensjonistene slik at det bygges flere og bedre sykehjemsplasser (2,15 milliarder kroner). FSF vil imidlertid bemerke at i Regjeringens fordelingspolitiske tiltak, herunder skatte- og avgiftspolitikken fattes det vedtak som påvirker pensjonistenes økonomiske situasjon. FSF's syn er at disse er lite forutsigbare og i prinsippet ikke skal legges til grunn som utvikling av pensjonenes realverdi.

Regulering av pensjon under utbetaling

FSF viser til Stortingets vedtak av 26. mai 2005 i forbindelse med behandlingen av St.meld nr 12 (2004-2005) Pensjonsreform – trygghet for pensjonene heter det blant annet:

«Etter at pensjonsreformen er trådt i kraft justeres løpende pensjoner i folketrygden med et gjennomsnitt av lønns- og prisveksten.

Opparbeidede pensjonsrettigheter justeres med lønnsveksten. Garantipensjonen lønnsindekseres justert for utviklingen i levealder.»

Ved behandling av Ot.prop nr 37 (2008-2009) ble imidlertid Stortingets vedtak om at pensjoner under utbetaling skal reguleres med gjennomsnittet av lønns- og prisveksten vedtatt gjennomført ved at pensjoner reguleres med lønnsveksten deretter fratrukket en fast faktor på 0,75 prosent.

I de økonomiske beregningene av virkninger av pensjonsreformen hadde man forutsatt en årlig reallønnsvekst på 1,5 prosent. Med en fast faktor på 0,75 prosent skulle denne forutsetningen gi en realvekst i utbetalt pensjon på om lag halvparten av reallønnsveksten.

FSF vil hevde at denne forutsetningen ikke lenger er til stede, noe som innebærer at pensjoner under utbetaling ikke lenger får økning i realverdi slik som forutsatt. FSF mener at når forutsetningen som reguleringsmodellen er basert på ikke gir den utviklingen i pensjonene som er forutsatt, må modellen eller forutsetningene revideres/justeres. FSF henstiller Regjeringen til å fremme denne problemstillingen til Stortinget.

FSF krever at reguleringen av løpende pensjoner legges om fra 2017 slik at denne gjennomføres med halvparten av lønnsveksten og halvparten av prisveksten. Dette har hele tiden vært Stortingets intensjon, men dagens operasjonalisering om et fratrekk på 0,75 prosent har gitt unødvendig store svingninger og bidratt til å svekke oppslutningen om reguleringsordningen. Dersom Regjeringen står fast på denne modellen, henstiller FSF Regjeringen om å supplere modellen med en sikringsmekanisme som vil motvirke særlig lav regulering.

FSF's krav til trygdeoppjøret for 2017:

1. FSF viser til felles protokolltilførsel fra det engere utvalg i protokoll av 20. april 2017 og krever at lønnsveksten i 2016 ikke korrigeres for strukturelle endringer og andre strukturelle effekter slik at forventet lønnsvekst for 2016 på 2,4 prosent legges til grunn for drøftingene.

2. FSF krever at alderspensjonene i 2017 reguleres med gjennomsnittet av anslått lønnsvekst på 2,4 prosent og anslått prisvekst på 1,9 prosent. FSF's samlede krav på regulering av grunnbeløpet på årsbasis blir 2,4 %. Det vil gi alderspensjonistene en inntekstvekst i 2017 på 2,15 prosent.

Forsvarets seniorforbund forventer at regjeringen legger fram resultatet av trygdedrøftingene til reell politisk behandling i Stortinget.

På vegne av *Landslaget for offentlige pensjonister (LOP)* la Hans Erik Pettersen i møtet 15. mai 2017 fram følgende:

Landslaget for offentlig pensjonister (LOP) krever primært at pensjonistene skal ha samme real-utvikling i sine pensjonsinntekter som de yrkesaktive i sine lønnsinntekter. Det betyr at vi krever at løpende pensjoner skal reguleres på årsbasis med samme presentsats som snittet av de yrkesaktives lønnsutvikling korrigert med forskjellen mellom forventet og faktisk utvikling de to siste år. LOP vil m.a.o. ha opphevet underreguleringen.

LOP viser til at lønnsveksten i 2016 var sterkt preget av strukturelle endringer i arbeidsmarkedet. Strukturelle endringer som skyldes sammensetningseffekter mellom næringer, dvs. endringer i fordelingen av lønnstakere mellom næringer med ulikt lønnsnivå, har ifølge TBU bidratt til å trekke lønnsveksten ned med 0,4 prosentpoeng. Særlig har nedgang i antall høytlønnede i petrole-umsrelaterte næringer bidratt til disse effektene.

Videre har strukturendringer innad i næringer påvirket lønnsutviklingen. Disse endingene er ikke direkte tallfestet i TBUs rapport. TBU viser imidlertid til at lønnsveksten for identiske arbeidstakere er betydelig høyere og kommer i tillegg til de 0,4 prosentpoengene som kan tilskrives strukturelle endringer mellom næringer. Deler av denne forskjellen skyldes strukturelle endringer innad i næringer.

En annen måte å se at lønnsveksten i 2016 er sterkt preget av strukturelle effekter er det forhold at lønnsveksten for forhandlingsområdene som veid gjennomsnitt er så mye som 0,6 prosentpoeng over lønnsveksten for alle arbeidstakere samlet.

LOP krever, med bakgrunn i reguleringsforskriftens bestemmelser om «særlige forhold» at det anslaget som ble lagt til grunn for lønnsveksten i 2016 i trygdedrøftingene i fjor (2,4 pst) blir stående i årets trygdedrøftinger, slik at det ikke foretas etterregulering for lønnsveksten i 2016.

Med bakgrunn i stipulert lønnsutvikling i revidert nasjonalbudsjett for de yrkesaktive på 2,4 prosent krever LOP primært en regulering av de løpende pensjoner på 2,4 prosent på årsbasis.

Subsidiært krever LOP at reguleringen av løpende pensjoner legges om fra 2017 slik at denne gjennomføres med halvparten av lønnsveksten og halvparten av prisveksten. Dette har hele tiden vært Stortingets intensjon, men dagens operasjonalisering med et fratrekk på 0,75 prosent har gitt unødige store svingninger og bidratt til å svekke oppslutningen om reguleringsordningen.

LOP viser til Innst O nr 67 (2008-2009) der det klart framgår at «gjennomsnittet av lønns- og pris-vekst gjennomføres ved at» en nytter en fradragfaktor på 0,75 prosent. Til grunn for faktoren 0,75 prosent, var en gjennomsnittlig reallønnsvekst på 1,5 prosent for de yrkesaktive, jf OT prp. 37(2008-2009). Historisk har dette slått til, fram til 2014, men nå har vi gått inn i en økonomisk situasjon der vi sannsynligvis i flere år framover vil se en realvekst for de yrkesaktive vesentlig lavere enn 1,5 prosent. Forutsetningene for at faktoren på 0,75 prosent er en gjennomføringsmetode for å oppnå gjennomsnittet av lønn og pris for de yrkesaktive er med andre ord brutt.

LOP krever på denne bakgrunn subsidiært at alderspensjonene i 2017 reguleres med gjennomsnittet av anslått lønnsvekst på 2,4 prosent og anslått prisvekst på 1,9 prosent, det vil si 2,15 prosent på årsbasis. Det vil gi alderspensjonistene halvparten av den forventede realinntektsøkningen som lønntakerne forventes å få.

LOP forventer at regjeringen legger fram resultatet av trygdedrøftingene til reell politisk behandling i Stortinget.

På vegne av *Unio, Funksjonshemmedes fellesorganisasjon (FFO) og Landsorganisasjonen i Norge (LO)* la Erik Orskaug i møtet 15. mai 2017 fram følgende:

Organisasjonene Unio, FFO og LO krever at reguleringen av løpende pensjoner legges om fra 2017 slik at denne gjennomføres med halvparten av lønnsveksten og halvparten av prisveksten. Dette har hele tiden vært Stortingets intensjon, men dagens operasjonalisering med et fratrekk på 0,75 prosent har gitt unødige store svingninger og bidratt til å svekke oppslutningen om reguleringsordningen.

Organisasjonene Unio, FFO og LO viser videre til at lønnsveksten i 2016 var sterkt preget av strukturelle endringer i arbeidsmarkedet. Strukturelle endringer som skyldes sammensetningseffekter mellom næringer, dvs. endringer i fordelingen av lønntakere mellom næringer med ulikt lønnsnivå, har ifølge TBU bidratt til å trekke lønnsveksten ned med 0,4 prosentpoeng. Særlig har nedgang i antall høytlønnede i petroleumsrelaterte næringer bidratt til disse effektene.

Videre har strukturendringer innad i næringer påvirket lønnsutviklingen. Disse endingene er ikke direkte tallfestet i TBUs rapport. TBU viser imidlertid til at lønnsveksten for identiske arbeidstakere er betydelig høyere og kommer i tillegg til de 0,4 prosentpoengene som kan tilskrives strukturelle endringer mellom næringer. Deler av denne forskjellen skyldes strukturelle endringer innad i næringer.

En annen måte å se at lønnsveksten i 2016 er sterkt preget av strukturelle effekter er det forhold at lønnsveksten for forhandlingsområdene som veid gjennomsnitt er så mye som 0,6 prosentpoeng over lønnsveksten for alle arbeidstakere samlet.

Organisasjonene Unio, FFO og LO krever, med bakgrunn i reguleringsforskriftens bestemmelser om «særlige forhold» at det anslaget som ble lagt til grunn for lønnsveksten i 2016 i trygdedrøftingene i fjor (2,4 pst) blir stående i årets trygdedrøftinger, slik at det ikke foretas etterregulering for lønnsveksten i 2016.

Organisasjonene Unio, FFO og LO krever på denne bakgrunn at alderspensjonene i 2017 reguleres med gjennomsnittet av anslått lønnsvekst på 2,4 prosent og anslått prisvekst på 1,9 prosent. Det vil gi alderspensjonistene halvparten av den forventede realinntektsøkningen som lønnstakerne forventes å få.

Organisasjonenes Unio, FFO og LO samlede krav på regulering av grunnbeløpet på årsbasis blir da 2,4 prosent. Det vil gi alderspensjonistene en inntektsvekst i 2017 på 2,15 prosent.

Organisasjonene Unio, FFO og LO krever også at regjeringen legger fram trygdeoppgjøret til reell behandling i Stortinget før sommeren.

På vegne av *Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund (YS)* la Helle Stensbak i møtet 15. mai 2017 fram følgende:

YS viser til at lønnsveksten i 2016 var sterkt preget av strukturelle endringer i arbeidsmarkedet. Strukturelle endringer som skyldes sammensetningseffekter mellom næringer, dvs. endringer i fordelingen av lønnstakere mellom næringer med ulikt lønnsnivå, har ifølge TBU bidratt til å trekke lønnsveksten ned med 0,4 prosentpoeng. Særlig har nedgang i antall høytlønnede i petroleumsrelaterte næringer bidratt til disse effektene.

Videre har strukturendringer innad i næringer påvirket lønnsutviklingen. Disse endingene er ikke direkte tallfestet i TBUs rapport. TBU viser imidlertid til at lønnsveksten for identiske arbeidstakere er betydelig høyere og kommer i tillegg til de 0,4 prosentpoengene som kan tilskrives strukturelle endringer mellom næringer. Deler av denne forskjellen skyldes strukturelle endringer innad i næringer.

En annen måte å se at lønnsveksten i 2016 er sterkt preget av strukturelle effekter er det forhold at lønnsveksten for forhandlingsområdene som veid gjennomsnitt er så mye som 0,6 prosentpoeng over lønnsveksten for alle arbeidstakere samlet.

YS ønsker å videreføre dagens regulering av løpende pensjoner, men krever med bakgrunn i reguleringsforskriftens bestemmelser om «særlige forhold» at det anslaget som ble lagt til grunn for lønnsveksten i 2016 i trygdedrøftingene i fjor (2,4 pst) blir stående i årets trygdedrøftinger, slik at det ikke foretas etter-regulering for lønnsveksten i 2016.

På vegne av *Akademikerne* la Tom Erik Aabø i møtet 15. mai 2017 fram følgende:

Akademikerne har to krav i årets tryggedrøftinger.

Fastsetting av lønnsveksten fra 2015 til 2016

På bakgrunn av at pensjon under opptjening skal følge lønnsutviklingen, reguleringsforskriftens bestemmelser om «særlige forhold» og TBUs beregninger, krever Akademikerne at det ses bort fra strukturelle endringer som har trukket den målte lønnsveksten ned når lønnsveksten fra 2015 til 2016 skal fastsettes ifm. regulering av grunnbeløpet 2017.

Vi viser til at TBU klart underbygger at den målte lønnsveksten på 1,7 pst. fra nasjonalregnskapet er sterkt påvirket av strukturelle endringer som har trukket lønnsveksten ned. Det betyr at den reelle lønnsutviklingen er høyere enn 1,7 pst. Intensjonen med reguleringsforskriften er at grunnbeløpet skal reguleres i tråd med lønnsveksten for sysselsatte. For å oppnå dette må det i år tas hensyn til at det foreligger «særlige forhold».

Vi viser her også til felles merknad fra organisasjonene til protokollen fra møtet i Engere utvalg, for en nærmere begrunnelse.

Reguleringen av pensjoner under utbetaling

Reguleringen av pensjoner under utbetaling er krevende med gjeldende regelverk når lav lønnsvekst varer ved over tid. Vi mener reguleringsmekanismen må vurderes på nytt opp mot intensjonen om en regulering med gjennomsnittet av pris- og lønnsutviklingen, og krever at regjeringen legger fram en sak om dette for Stortinget.

Akademikerne støtter at pensjon under utbetaling skal reguleres med gjennomsnittet av pris- og lønnsutviklingen. Vi er således ikke imot intensjonen med dagens reguleringsregime.

Det er imidlertid problematisk at den tekniske gjennomføringen, med regulering etter lønnsveksten fratrukket 0,75 pst., gir svært lav regulering når reallønnsveksten er lav. Vi har nå sett at den lave reallønnsveksten varer ved, og hvilke konsekvenser det får med negativ kjøpekraftsutvikling. Vi stiller derfor spørsmål med om forutsetningene for reguleringsregimet fortsatt holder.

Den grunnleggende forutsetningen er at reallønnsveksten over tid er om lag 1,5 pst. Vi har merket oss at det i perspektivmeldingen er foretatt en nedjustering av forventet produktivitetsvekst. Det kan isolert sett tilsi at fradraget på 0,75 pst. er for høyt.

Uavhengig av dette bør regjeringen også vurdere å supplere med en sikringsmekanisme som motvirker særlig lav regulering. Akademikerne har bedt om dette tidligere.

Vi anser det også som aktuelt å faktisk regulere etter gjennomsnittet av pris- og lønnsveksten.

Akademikerne har ikke tatt endelig stilling til hvilken løsning som bør velges, og er opptatt at regjeringen ser på alternativer for å finne en løsning på dagens utfordringer, innenfor rammen av det gjeldende pensjonsforliket.

Vi viser her også til vår merknad til protokollen i fjor, og krever at regjeringen utreder reguleringsregimet og sender dette til Stortinget.

Trygdeoppgjøret 2017 er gjennomført i henhold til gjeldende regler for regulering av grunnbeløpet og pensjoner, jf. forskrift 6. mai 2011 nr. 465 om beregning av lønnsveksten som skal benyttes ved regulering av grunnbeløpet og alderspensjon i folketrygden, jf. folketrygdloven §§ 1-4, 19-14 og 20-18.

I møtet 16. mai 2017 redegjorde arbeids- og sosialministeren for tallgrunnlaget for regulering av pensjonene fra 1. mai 2017.

Etter møter 15. og 16. mai 2017 legges følgende til grunn for reguleringen av grunnbeløpet og pensjoner i folketrygden fra 1. mai 2017:

- at forventet lønnsvekst i inneværende år er 2,4 prosent, slik det fremkommer i revidert nasjonalbudsjett
- at faktisk lønnsvekst for 2016 foreløpig er beregnet til 1,7 prosent, det vil si et negativt avvik på 0,7 prosentpoeng i forhold til fjorårets anslag på 2,4 prosent.
- at faktisk lønnsvekst for 2015 fortsatt er anslått til 2,8 prosent, slik at det ikke foreligger noe avvik i forhold til tidligere anslag.

Protokolltilførsel fra Unio, Forsvarets seniorforbund og Seniorsaken

Unio, Forsvarets seniorforbund og Seniorsaken viser til at regjeringen har avvist pensjonistorganisasjonenes og arbeidstakerorganisasjonenes krav om at pensjonene i år ikke skal etterreguleres for 2016. Dette innebærer at alderspensjonene reelt går ned med 1 pst. i år. Uførepensjonene får også en svak reell nedgang.

Organisasjonene mener lønnsveksten i 2016 var sterk preget av strukturelle endringer i arbeidsmarkedet. TBUs rapport har behørig forklart hvordan strukturendringene har påvirket den målte lønnsveksten i fjor. Organisasjonene ser alvorlig på at regjeringen underkjenner det arbeidet TBU gjør med å tilrettelegge tallgrunnlaget for reguleringen av pensjonene.

Organisasjonene avviser regjeringens forslag om å kompensere svak regulering med skattelettelser for pensjonistene. Skatt skal ikke blandes inn trygdereguleringene. Forslaget om økt minstepensjon for pensjon treffes dessuten ikke de uføre, minstepensjonistene og de som har liten tilleggspensjon eller alle andre ytelser og støtteordninger som reguleres med grunnbeløpet.

Organisasjonene viser videre til at regjeringen ikke vil imøtekomme kravet om at reguleringen av løpende pensjon legges om fra 2017 til et gjennomsnitt av lønns- og prisvekst. Dette har hele tiden vært Stortingets intensjon. Dagens regulering med et fratrekk på 0,75 prosent har gitt unødige store svingninger og reell nedgang i alderspensjonene 3 år på rad. Organisasjonene mener dagens regulering bidrar til å svekke oppslutningen om Pensjonsreformen.

Unio, Forsvarets seniorforbund og Seniorsaken viser også til at kravet om at regjeringen legger frem trygdeoppgjøret til reell behandling i Stortinget før sommeren. Dette er nødvendig for at Stortinget kan se reguleringen av grunnbeløpet og pensjonene sammen med behandlingen av Revidert budsjett for 2017.

Protokolltilførsel fra YS

Strukturelle effekter i arbeidsmarkedet har preget TBU-tallene for lønnsvekst i 2016 på en slik måte at det er god grunn til å anvende reguleringsforskriftens bestemmelser om "særlige forhold" ved reguleringen i 2017. Anslaget som ble lagt til grunn i 2016 for lønnsveksten i 2016 (2,4 pst.) bør bli stående i årets trygdedrøftinger, slik at det ikke foretas etterregulering for lønnsveksten i 2016.

Protokolltilførsel fra LO

LO er skuffet over Regjeringens manglende vilje til en omlegging av reguleringen, som gir mindre svingninger i inntektsveksten til pensjonistene og er bedre forankret i den økonomiske utviklingen på lengre sikt.

LO beklager videre at pensjonistene i år ikke sikres realinntektsvekst, og peker særlig på situasjonene for minstepensjonistene.

Protokolltilførsel fra Akademikerne

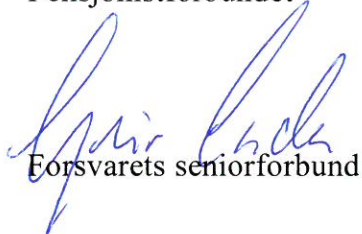
Akademikerne viser til muligheten reguleringsforskriften gir for å ta hensyn til «særlige forhold». Som det framgår av vårt krav er det dokumentert at struktureffekter har trukket den målte lønnsveksten ned, slik at den målte lønnsveksten ikke er i samsvar med den faktiske lønnsutviklingen for sysselsatte.

Vi er skuffet over at regjeringen ikke følger opp dette. Når regjeringen velger å ikke korrigere for strukturelle effekter blir konsekvensen at grunnbeløpet ikke følger den egentlige lønnsveksten, og at oppreguleringen av både pensjon under opptjening og utbetaling blir lavere enn forutsatt. Det kan bidra til å svekke oppslutningen om pensjonsreformen.

Reguleringen av pensjoner under utbetaling er krevende med gjeldende regelverk når lav lønnsvekst varer ved over tid. Vi stiller spørsmål ved om den grunnleggende forutsetningen om en reallønnsvekst på 1,5 pst. er realistisk framover. Akademikerne mener reguleringsmekanismen må vurderes på nytt opp mot målsettingen om regulering med gjennomsnittet av pris- og lønnsutviklingen, jf. med vårt krav.

Oslo, 16. mai 2017

Pensjonistforbundet

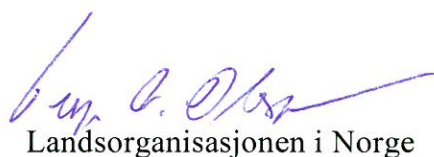
Forsvarets seniorforbund

Seniorsaken

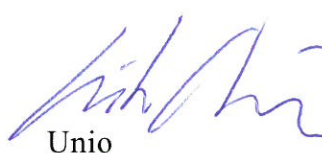
Landslaget for offentlige pensjonister

Funksjonshemmedes fellesorganisasjon

Landsorganisasjonen i Norge

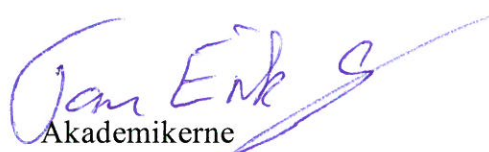
Samarbeidsforumet av funksjonshemmedes organisasjoner

Unio

Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund

Akademikerne

Arbeids- og sosialdepartementet

Tillegg til protokoll

Pensjonistforbundet, Funksjonshemmedes fellesorganisasjon, Samarbeidsforumet av funksjonshemmedes organisasjoner og Landslaget for offentlige pensjonister finner å måtte tilkjenne sin protest mot regjeringens uvilje til å benytte særlige forhold, som

følge av strukturelle endringer, og som i sum medfører at grunnbeløpet og løpende pensjon reguleres lavere enn prisveksten ved ikke å signere årets protokoll.